

Πρόγραμμα LIFE09 NAT/CY/000247 – ICOSTACY
Με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Μικρά ζώα, μικρές δράσεις

Η Κύπρος είναι νησί και η θάλασσα τη
χωρίζει από Ασία – Ευρώπη – Αφρική

Χάρη στην απομόνωση εξελίχτηκαν μοναδικά είδη φυτών

Τουλίπα της
Κύπρου

Τα φυτά, σε ομάδες, σχηματίζουν οικότοπους

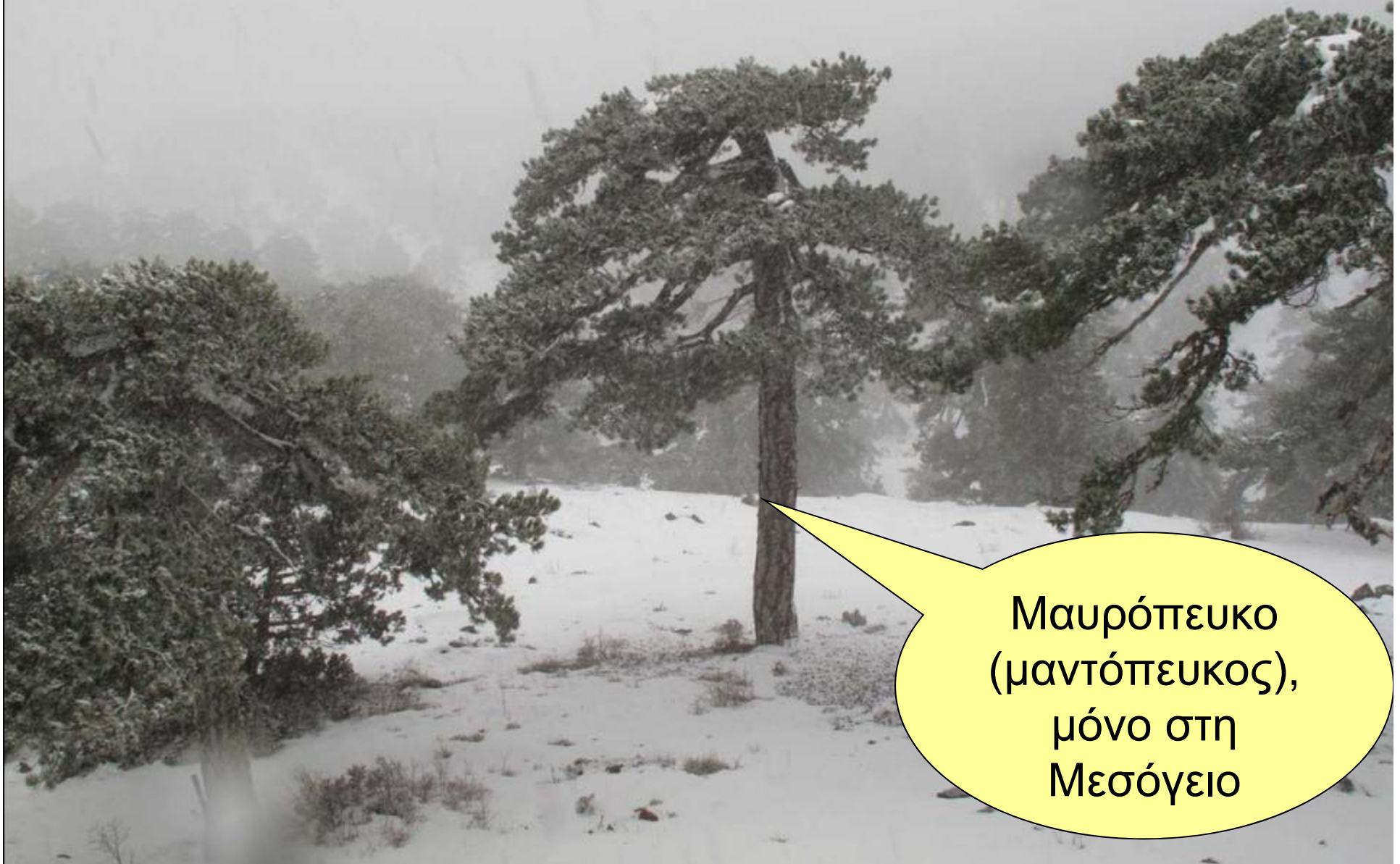

Δάσος με
κωνοφόρα

Τυρφώνας
- Τέλμα με
βούρλα

Ορεινά δάση πεύκων, από το βορρά

Κέδροι, από τη Μέση Ανατολή

Ενδημικός
Κέδρος της
Κύπρου

Θαμνώνες,
με φυτά της
Μεσογείου

Αντροκλιά, μόνο
στην
Α. Μεσόγειο

Υγρότοποι, με είδη
κοσμοπολίτικα
(φυτρώνουν σε
όλο τον κόσμο)

Ψαθί,
σε όλο το
βόρειο
ημισφαίριο

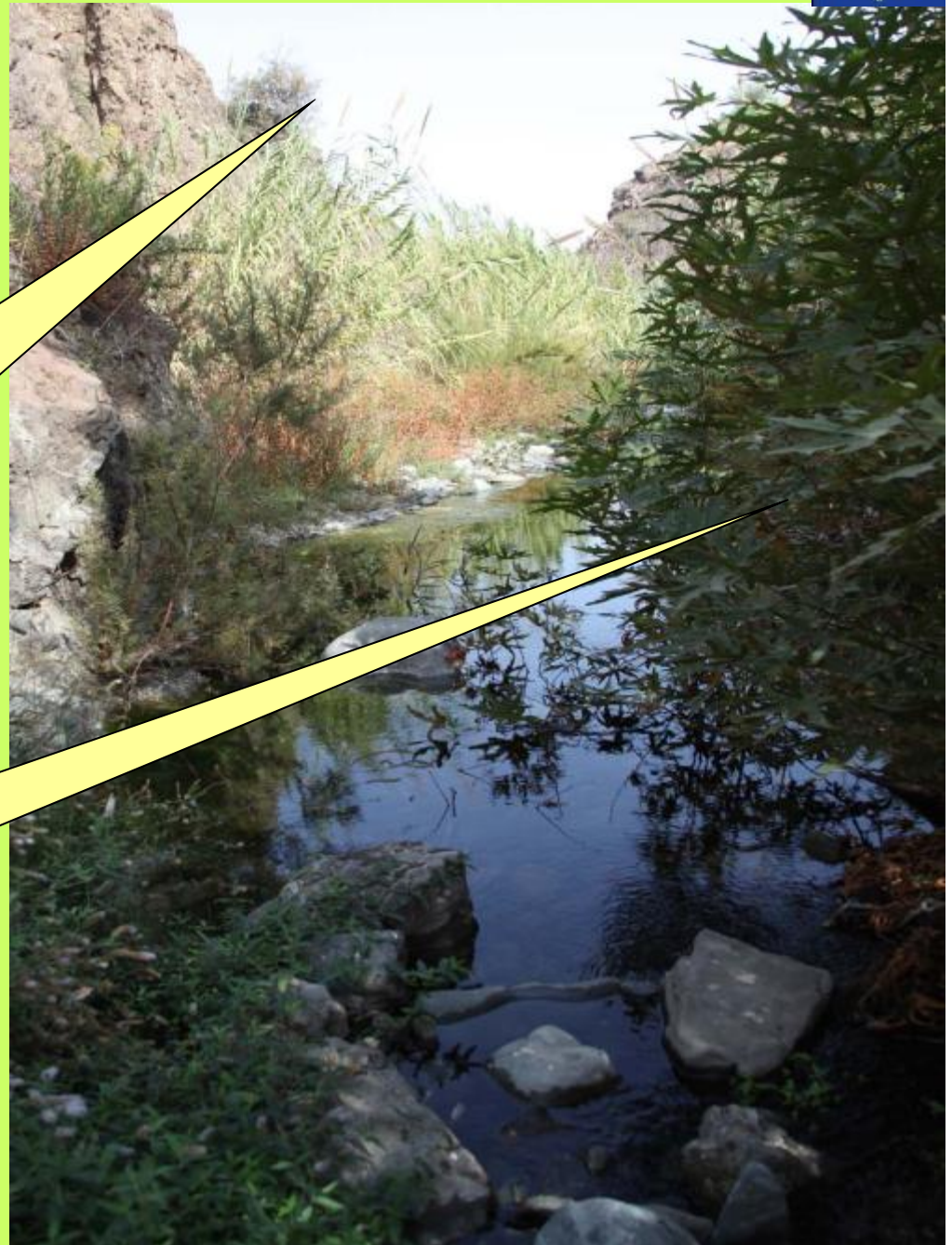

Παρόχθια βλάστηση, στις όχθες

Χοντρό καλάμι,
που το έφερε ο
άνθρωπος

Πλάτανος,
ντόπιο είδος

Φυτά ξενικά, που
έχει εισάγει ο
άνθρωπος

Ακακία (ξενικό
επεκτατικό),
από την
Αυστραλία

ΣΤΟΥΣ
ΟΙΚΟΤΟΠΟΥΣ
ΖΟΥΝ ΖΩΑ
ΜΟΝΑΔΙΚΑ

Νυχτοπάππαρος,
μια νυχτερίδα που
τρώει φρούτα

Μοναδική φρουτοφάγα νυχτερίδα στην Ευρώπη

Στη ζεστή Κύπρο,
βρίσκει φρούτα όλο
το χρόνο

Ωραία για
εμάς...

...αλλά ο
νυχτοπάππαρος
τα προτιμά πολύ
ώριμα

Κοιμάται ομαδικά σε σπηλιές (λίγες στην Κύπρο)

Πολύτιμα
καταφύγια όταν
λείπουν οι
σπηλιές

Κοιμάται και σε παλιά μεταλλεία

Οι επισκέπτες
ενοχλούν τις
νυχτερίδες

Δυστυχώς, τα
παλιά μεταλλεία
γκρεμίζονται

Τα άλλα 19 είδη νυχτερίδων τρώνε έντομα

Οι πιπιστρέλες
κυνηγούν στα
φώτα των
δρόμων

Κυνηγούν με
ηχοεντοπισμό,
φωνάζοντας
και
εντοπίζοντας
τα έντομα από
την ηχώ τους

Ωτονυχτερίδα

Οι ωτονυχτερίδες
στριμώνονται σε
σχισμές και
γωνιές

Οι ρινόλοφοι
συχνά
κοιμούνται σε
έρημα κτήρια

Χαρακτηριστική
μύτη

...και γεννούν σε κτήρια

Θηλυκή με το
μικρό της

Δυστυχώς, τα παλιά κτήρια γκρεμίζονται

Σκαντζόχοιρος,
γνώριμος σε
όλους

Ενδημικό
υποείδος με
μεγάλα αυτιά

Χρειάζεται
θάμνους

Ευτυχώς, οι
πυρκαγιές δεν
τον απειλούν

...αν και κάποιες πυρκαγιές είναι
καταστροφικές

Το όργωμα και ο θερισμός εξαφανίζουν τις κρυψώνες των μικρών ζώων

Οι δρόμοι
τεμαχίζουν το
τοπίο

Τα αυτοκίνητα σκοτώνουν

Σκαντζόχοιροι και
φίδια, τα πιο κοινά
θύματα

Το νερόφιδο χρειάζεται νερό

Κυπριακό νερόφιδο,
ενδημικό υποείδος

Κυνηγεί κυρίως
βάτραχους

...και
φρύνους

Η ενδημική
δεντρογαλιά
της Κύπρου
χρειάζεται
θάμνους και
ξέφωτα

Προτιμά όχθες με
βλάστηση

Όλα τα μικρά ζώα χρειάζονται φυσικούς
διάδρομους για να μετακινούνται

Ακόμα και τα
εδαφόβια έντομα
χρειάζονται
φυσικούς
διάδρομους

...και μικρά
καταφύγια

Πολλά σκαθάρια
τρώνε σάπιο
ξύλο και ζουν σε
γέρικά δέντρα

Το ενδημικό
Propomacrus
cypriacus

Ένα γέρικο δέντρο είναι παράδεισος για τα έντομα

Αυτός ο ενδημικός
σκορπιός κρύβεται
κάτω από τις πέτρες

Η κυπριακή νεροχελώνα
(με το ριγωτό λαιμό)
χρειάζεται υγρότοπους

Υπάρχει και η
κλιματική αλλαγή

...με ξηρασίες που απειλούν
τους υγρότοπους της
Μεσογείου

Ευτυχώς ...μπορούμε να βοηθήσουμε
τα μικρά ζώα της Κύπρου

Καταγράφουμε τις νυχτερίδες

...για να βρούμε και
να
προστατέψουμε
τα καταφύγιά τους

Εξετάζουμε το DNA (γενετικό υλικό)

...για να δούμε ποια είδη είναι ενδημικά και επομένως σπάνια

Φτιάχνουμε μικρές
λίμνες, σε ποταμούς
που ξεραίνονται το
καλοκαίρι...

Φυτεύουμε σπρωφόρα, για να
βρίσκει τροφή ο σπάνιος
νυχτοπάππαρας

Συντηρούμε παλιά κτήρια

Ενημερώνουμε σωστά

...για να μάθουν οι
αυριανοί πολίτες τι
μπορούν να κάνουν

Ενημερώνουμε σωστά

...δίνοντας ευκαιρίες να
γνωρίσουν μόνοι τους
για τη φύση

Είναι στο χέρι μας, να τα βοηθήσουμε

Πρόγραμμα LIFE09 NAT/CY/000247 – ICOSTACY

Με τη συνεισφορά του χρηματοδοτικού μέσου LIFE της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

www.icostacy.gov.cy

Κείμενο:

Βασίλης Χατζηρβασάνης
(και Μαρίνα Ξενοφώντος)

Για τις φωτογραφίες,
ευχαριστούμε τους:

Έλενα Ερωτοκρίτου
Ηρόδοτος Κακούρης
Γιώργος Κωνσταντίνου
Έρση Μακρυκώστα
Χάρης Νικολάου
Γιώργος Παπαμιχαήλ

